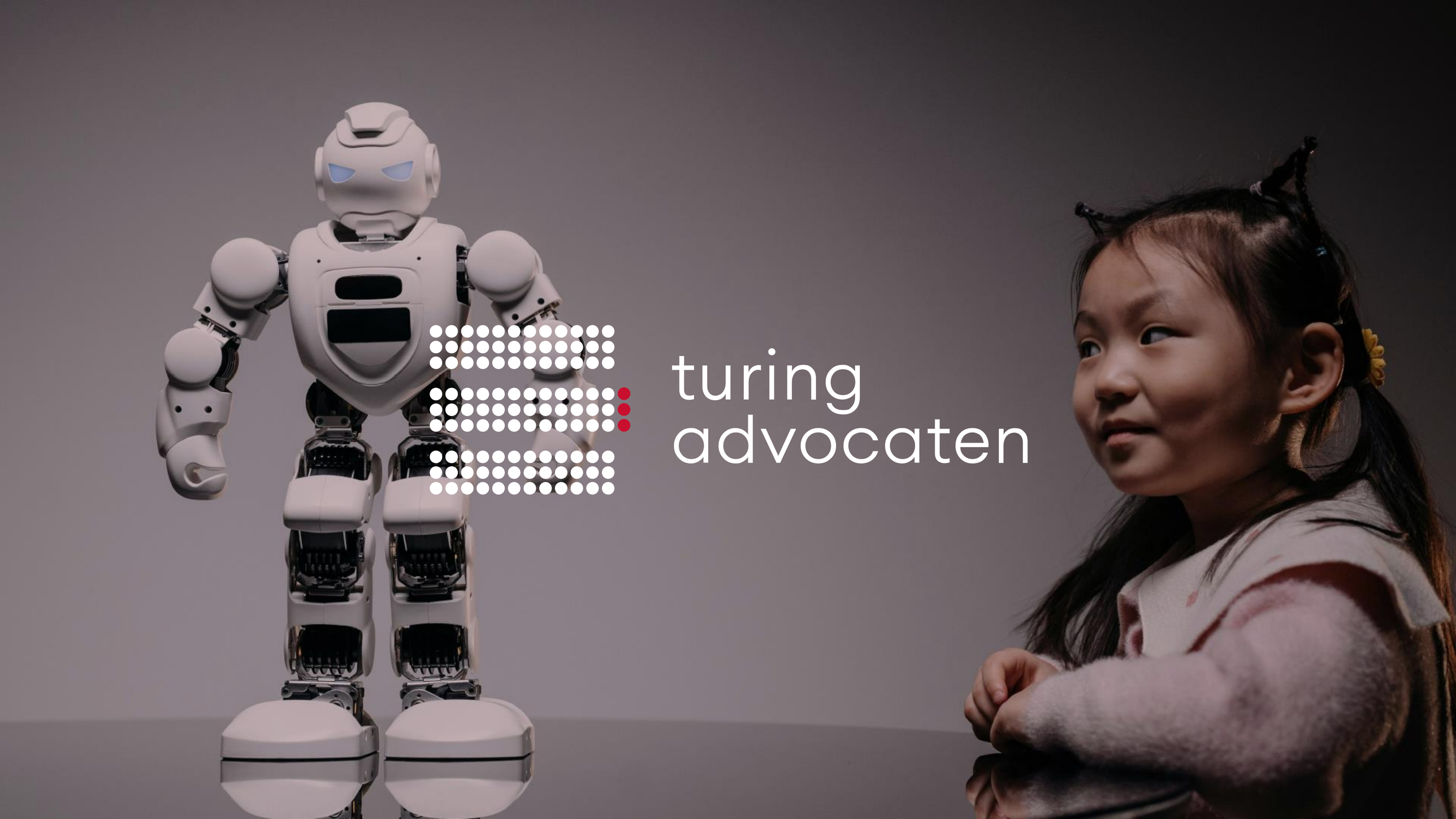

turing
advocaten

Generatieve AI & Auteursrecht

Chef’s Table

Anisa Podvorica & Stefan Kulk

17 november 2026

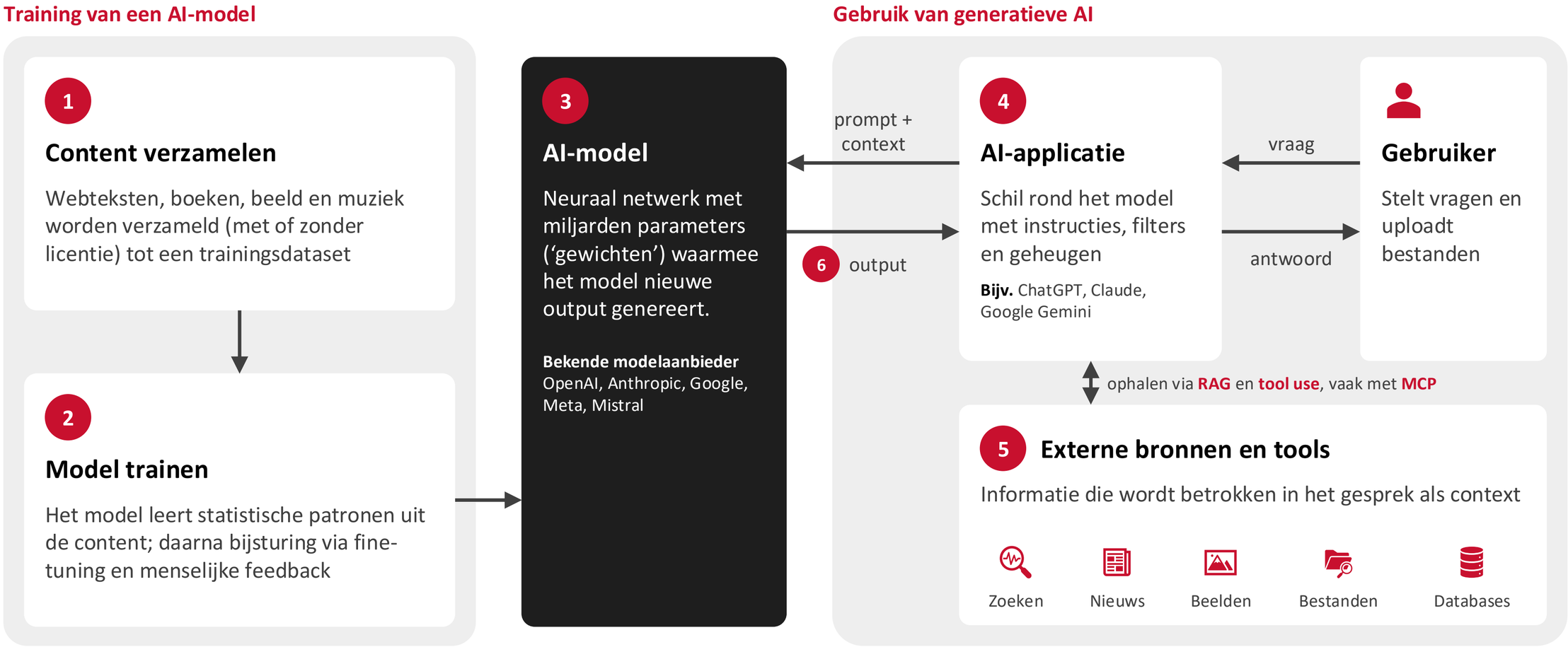
turing advocaten

Agenda

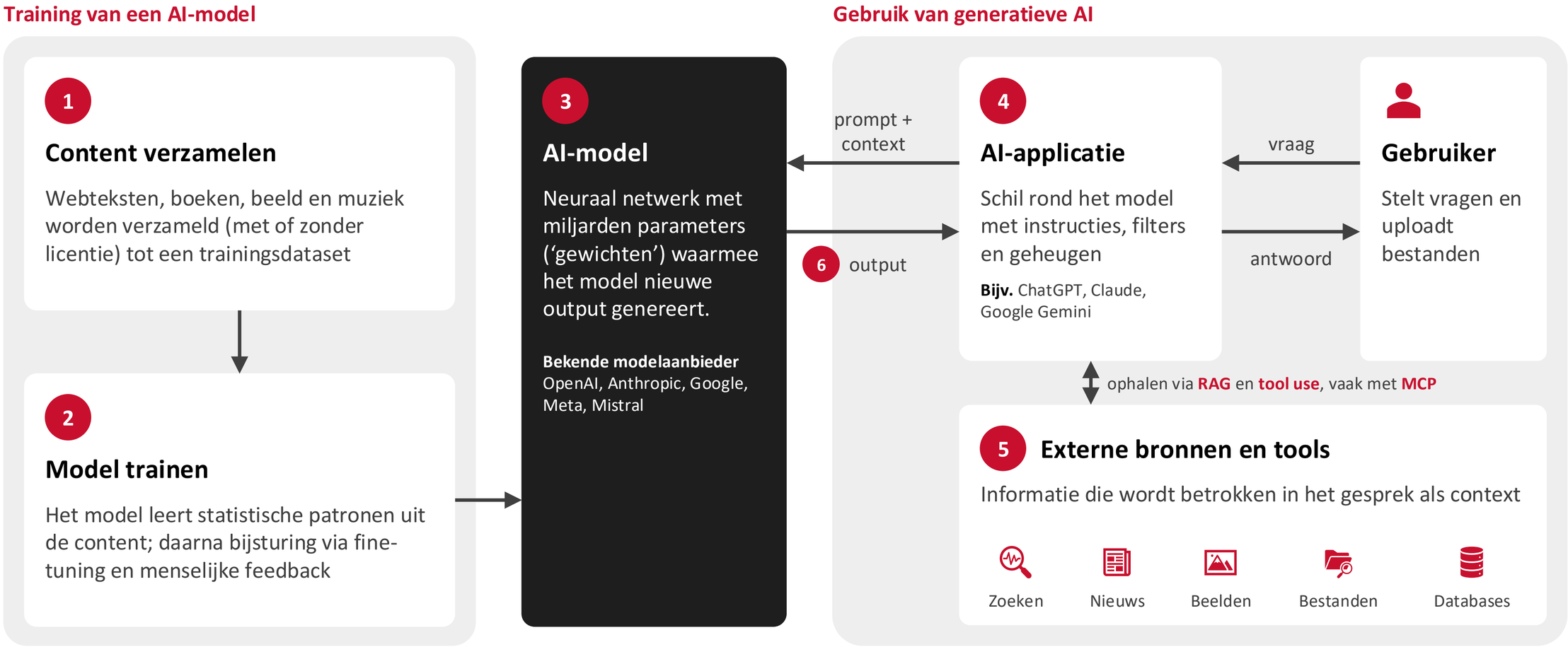
1. Hoe werkt generatieve AI?
2. Actualiteit van AI-vraagstukken
3. Het wettelijk kader
4. Vier vraagstukken uitgediept
5. Blik op de toekomst

Hoe werkt generatieve AI?

turing advocaten

AI-vraagstukken zeer actueel

turing advocaten

AI-vraagstukken zeer actueel

Training van een AI-model

1

Content verzamelen

Webteksten, boeken, beeld en muziek worden verzameld (met of zonder licentie) tot een trainingsdataset

2

Model trainen

Het model leert statistische patronen uit de content; daarna bijsturing via fine-tuning en menselijke feedback

Mogen illegaal gedownloade boeken worden gebruikt voor AI-training?

Mag AI worden getraind op vrij beschikbare inhoud?

turing advocaten

AI-vraagstukken zeer actueel

3

AI-model

Neuraal netwerk met miljarden parameters (‘gewichten’) waarmee het model nieuwe output genereert.

Bekende modelaanbieder
OpenAI, Anthropic, Google, Meta, Mistral

Is memorisatie in het model een verveelvoudiging?

turing advocaten

AI-vraagstukken zeer actueel

Wie maakt inbreuk als een gebruiker met AI software kloont?

Is wat met AI is gemaakt auteursrechtelijk beschermd?

Kan auteursrecht je gezicht en stem beschermen tegen deepfakes?

Gebruiker

Stelt vragen en uploadt bestanden

turing advocaten

AI-vraagstukken zeer actueel

Eerste generatieve-AI-zaak onderweg naar het Hof van Justitie

Conclusie A-G 3 november 2026, C-250/25, Like Company / Google Ireland

Like Company, Hongaarse uitbater van nieuwsportals (o.a. over het Balatonmeer), tegen **Google Gemini**, dat nieuws van Like Company real-time ophaalt via RAG.

Primair

- Ophalen (scrapen) van nieuws
- Hergebruik in het antwoord van de chatbot
- Aansprakelijkheid van de AI-aanbieder

MAAR OOK: TRAINING

- Training van LLM
- TDM-exceptie

Maciej Szpunar
Eerste advocaat-generaal

Zoeken Nieuws Beelden Bestanden Databases

turing advocaten

Wettelijk kader Auteursrecht

Internationaal
verdrag

Berner Conventie (1886)
Minimumbescherming in vrijwel alle landen; bescherming zonder formaliteiten (art. 5 lid 2)

Europese Unie
richtlijnen en verordening

InfoSoc-richtlijn
Richtlijn 2001/29/EG
Harmoniseert reproductierecht, mededeling aan het publiek en de excepties

DSM-richtlijn
Richtlijn (EU) 2019/790
O.a. uitzonderingen voor tekst- en datamining (art. 3 en 4), bescherming van persuitgeversrecht

AI-verordening
Verordening (EU) 2024/1689
Verplicht AI-modelaanbieders tot auteursrechtbeleid en samenvatting trainingsdata

Nederland
wet

Auteurswet (1912)
Implementeert de richtlijnen; TDM-excepties in art. 15n en 15o Aw

turing advocaten

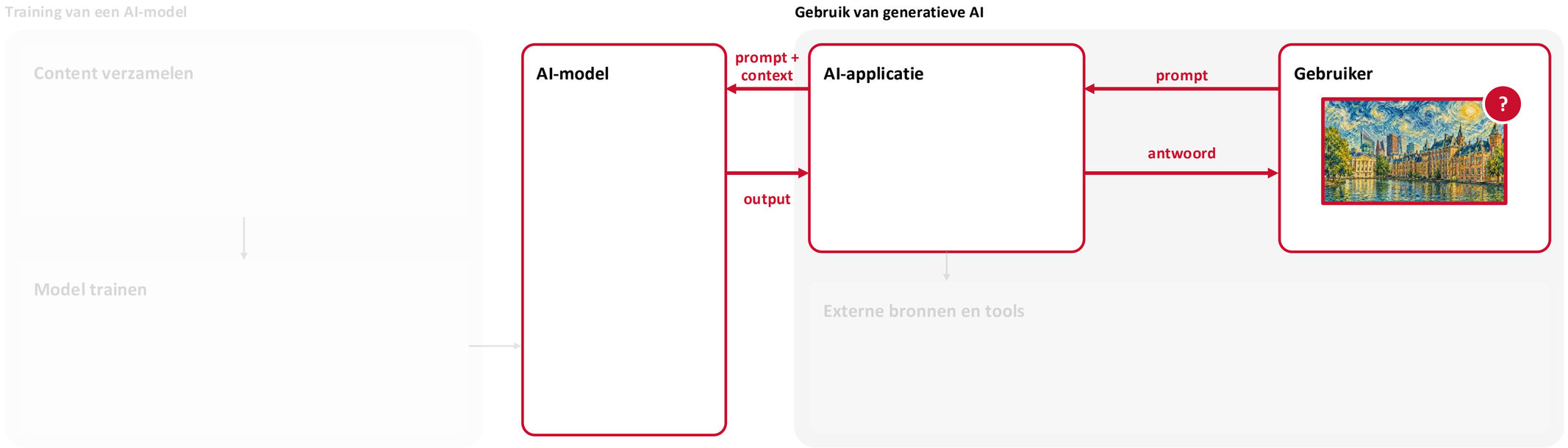
Vier vraagstukken

1. Is de output van AI beschermd?
2. Is trainen van AI een inbreuk op het verveelvoudigingsrecht?
3. Is ‘memorisatie’ in een AI-model van beschermd werk een inbreuk?
4. Wanneer leidt gebruik van externe bronnen tot inbreuk?

turing advocaten

Vraagstuk 1

Is de output van AI beschermd?

turing advocaten

Wanneer heb je een auteursrecht?

Artikel 1, Auteurswet (“Aw”)
Uitsluitend recht van de maker van een werk om dit openbaar te maken en te verveelvoudigen

“Werk” (HvJ EU 3 september 2026, C-598/24, Gândul Media Network)
- Autonoom begrip Unierecht, uniform uitgelegd en toegepast
- Twee cumulatieve voorwaarden:

1 Oorspronkelijk

het is een **eigen intellectuele schepping** van de maker

de persoonlijkheid van de auteur weerspiegelt en uiting geeft aan zijn vrije creatieve keuzen. (r.o. 20)

+

2 Voldoende nauwkeurig en objectief identificeerbaar

alleen de bestanddelen die de uitdrukking van een dergelijke intellectuele schepping zijn als ‘werk’ aan te merken. (r.o. 21)

Inschrijving van auteursrecht is niet nodig

Ontstaat van rechtswege
geen formaliteiten vereist (art. 5 lid 2 BC)

turing advocaten

Wanneer heb je een auteursrecht?

Voorbeeld

Portretfoto

HvJ EU 1 december 2011, C-145/10, Eva-Maria Painer / Standard VerlagsGmbH e.a.

“(…) dergelijke foto een **intellectuele schepping** van de auteur is die de persoonlijkheid van deze laatste weerspiegelt en tot uiting komt door de **vrije creatieve keuzen** van die auteur bij de totstandkoming van die foto.”

» Twee cumulatieve voorwaarden:

1 Oorspronkelijk

het is een **eigen intellectuele schepping** van de maker

de persoonlijkheid van de auteur weerspiegelt en uiting geeft aan zijn vrije creatieve keuzen. (r.o. 20)

\+

2 Voldoende nauwkeurig en objectief identificeerbaar

alleen de bestanddelen die de uitdrukking van een dergelijke intellectuele schepping zijn als ‘werk’ aan te merken. (r.o. 21)

Inschrijving van auteursrecht is niet nodig

Ontstaat van rechtswege

geen formaliteiten vereist (art. 5 lid 2 BC)

turing advocaten

Wanneer heb je een auteursrecht?

Artikel 1, Auteurswet (“Aw”)
Uitsluitend recht van de maker van een werk om dit openbaar te maken en te verveelvoudigen

“Werk” (HvJ EU 3 september 2026, C-598/24, Gândul Media Network)
- Autonoom begrip Unierecht, uniform uitgelegd en toegepast
- Twee cumulatieve voorwaarden:

1 Oorspronkelijk

het is een **eigen intellectuele schepping** van de maker

de persoonlijkheid van de auteur weerspiegelt en uiting geeft aan zijn vrije creatieve keuzen. (r.o. 20)

+

2 Voldoende nauwkeurig en objectief identificeerbaar

alleen de bestanddelen die de uitdrukking van een dergelijke intellectuele schepping zijn als ‘werk’ aan te merken. (r.o. 21)

Inschrijving van auteursrecht is niet nodig

Ontstaat van rechtswege
geen formaliteiten vereist (art. 5 lid 2 BC)

turing advocaten

Wanneer heb je een auteursrecht?

Artikel 1, Auteurswet (“Aw”)
Uitsluitend recht van de maker van een werk

“Werk” (HvJ EU 3 september 2026, C-598/24
» Autonoom begrip Unierecht, uniform uitg
» Twee cumulatieve voorwaarden:

1 Oorspronkelijk

het is een **eigen intellectuele schepping** van de maker

de persoonlijkheid van de auteur weerspiegelt en uiting geeft aan zijn vrije creatieve keuzen. (r.o. 20)

+

2 Voldoende nauwkeurig en objectief identificeerbaar

alleen de bestanddelen die de uitdrukking van een dergelijke intellectuele schepping zijn als ‘werk’ aan te merken. (r.o. 21)

Voorbeeld

Heksenkaas

HvJ EU 13 november 2018, C-310/17, Levola Hengelo / Smilde Foods

De smaak van een voedingsmiddel is **geen werk**, want het is niet voldoende nauwkeurig en objectief vast te stellen.

Inschrijving van auteursrecht is niet nodig

Ontstaat van rechtswege
geen formaliteiten vereist (art. 5 lid 2 BC)

turing advocaten

Is een AI-bewerking van een foto zelf een werk?

OLG Düsseldorf 2 april 2026, MIR 2026, DOK 027

Feiten

- Verzoekster, een dierenfotograaf, maakte en bewerkte zelf een **foto van een hond onder water**.
- Verweerder uploadde die foto in **AI-software**, liet daarmee een illustratie genereren en publiceerde die op zijn website.

Procedure

- Verzoekster vroeg in **kort geding** een verbod op gebruik van de illustratie.
- De rechtbank wees dat af: de algehele indruk van beide beelden **verschilt wezenlijk**, ondanks het gedeelde motief.
- Verzoekster ging in **hoger beroep** bij het OLG Düsseldorf.

turing advocaten

Zonder menselijke schepping geen werk

OLG Düsseldorf 2 april 2026, MIR 2026, DOK 027

Overwegingen

» AI-output is een werk als een mens **vrije, creatieve keuzes** maakt die de output zijn **persoonlijke stempel** geven. Dat kan ook achteraf of stapsgewijs tijdens het prompten.

> Bijv. **voldoende individuele voorinstellingen** bij het sturen van het ontstaansproces van het concrete product, **eventueel in combinatie met een selectie** uit de gegenereerde producten.

» **Niet genoeg**: alleen kiezen uit AI-voorstellen, of veel algemene, open prompts die de vormgeving aan de AI laten.

» Wie zich op bescherming beroept, moet zelf **aantonen welke creatieve keuzes** hij maakte.

In deze zaak

» Verweerder legde **zelfs niet in aanzet** uit welke creatieve keuzes hij maakte.

» AI-illustratie werd **geen werk** geacht.

AI-illustratie: geen werk

turing advocaten

Een spectrum van beschermd (AI-)werk

Geen beschermd werk — **Wel beschermd werk**

1 Volledig AI-gegenereerd

Taak aan AI-agent

“Beheer ons Instagram-account en post elke dag een passend beeld”

De agent …

- zoekt trending onderwerpen
- kiest onderwerp en stijl
- genereert het beeld
- plaatst de post

Geen beschermd werk

2 Een eenvoudige prompt

Prompt

“Maak een afbeelding van Den Haag in de stijl van Van Gogh”

Geen beschermd werk

3 Veel prompts, selectie en bijsturen

Prompts

“Hofvijver bij nacht als Van Gogh: dikke draaiende verfstreken, 3:2, camera laag op het water”

AI: 4 varianten, jij kiest er één

gekozen

“Lucht kleur #2E1A6B, sterren 2x zo groot, Binnenhof 20% naar links, licht warmer (3200K)”

… nog 12 prompts en keuzes

Mogelijk een beschermd werk?

4 AI + menselijk handwerk

Prompt

“Maak het Binnenhof in de stijl van Van Gogh”

Daarna met de hand

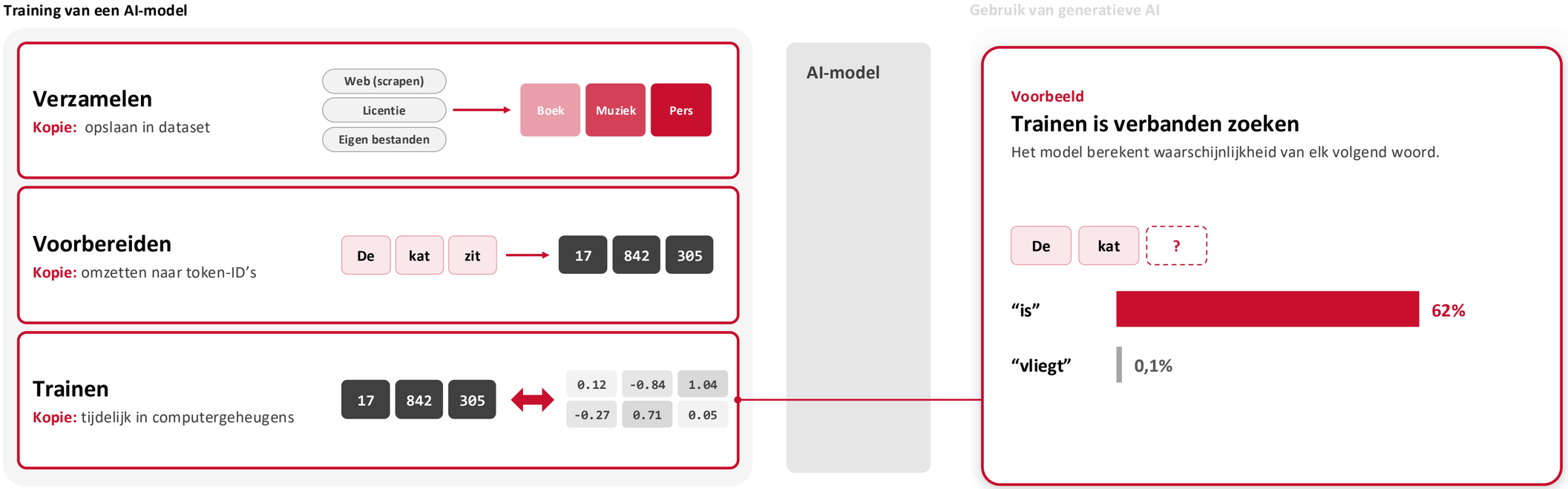
Lucht overgeschilderd en eigen figuren toegevoegd, bijv. in Photoshop.

Beschermd werk

turing advocaten

Vraagstuk 2

Is trainen van AI een inbreuk op het verveelvoudigingsrecht?

turing advocaten

Auteursrechtelijk kader voor AI-training

1 Training vergt verveelvoudigingen

» Modeltraining vergt verveelvoudigingen en daarmee raakt training aan het **verveelvoudigingsrecht** (art. 2 InfoSoc-richtlijn, art. 13 Aw).

» Zonder toestemming is dat **inbreuk**, tenzij een exceptie geldt.

"[T]he choice made by the EU legislature (…) was to take not a functional, but a purely technical approach to the concept of reproduction. (…) The reproduction right was broadly defined in that provision to cover any digital reproduction of a protected subject matter."

Like/Google, A-G Szpunar, punt 81

2 Exceptie van toepassing?

Tijdelijke reproductie art. 13a Aw

» **Voorbijgaand of incidenteel**

» **Integraal en essentieel** onderdeel van een technisch procedé

» Enig doel: **doorgifte** door tussenpersoon of **rechtmatig gebruik**

» **Geen zelfstandige economische waarde**

Tekst- en datamining (TDM) art. 15o Aw

Geautomatiseerde analyse van tekst en data om **patronen, trends en verbanden** te vinden (art. 25a lid 3 Aw).

» **Rechtmatige toegang** tot de werken

» **Geen uitdrukkelijk voorbehoud** (opt-out), online machineleesbaar

» Kopieën **bewaren zolang nodig** voor de TDM

3 Plichten van Modelaanbieders (AI-verordening)

» Beleid om het **auteursrecht na te leven**, in het bijzonder opt-outs (art. 53 lid 1 sub c).

» **Samenvatting van trainingsdata** (art. 53 lid 1 sub d).

» De TDM-exceptie geldt ook voor **training van AI-modellen** (overweging 105).

turing advocaten

Omzeiling downloadbeveiliging (GEMA/Suno)

LG München 31 juli 2026, 42 O 763/25 (GEMA/Suno) – Hoger beroep ingesteld

1 Feiten

» Suno is een AI-muziekgenerator en maakt met een tekstprompt een **compleet muzieknummer**

» Suno trainde zonder toestemming op nummers uit het GEMA-repertoire.

» Die muziek werd verkregen via **YouTube** met **stream-ripping**: de beveiliging werd omzeild.

2 TDM-exceptie?

Voorwaarden art. 4 DSM-richtlijn

✕ **Rechtmatige toegang**
YouTube's beschermt videos tegen downloaden; omzeilen is **onrechtmatige** toegang.

– **Geen opt-out**
niet meer beoordeeld

– **Bewaren zolang nodig**
niet meer beoordeeld

TDM-exceptie niet van toepassing. Training is onrechtmatige verveelvoudiging (inbreuk).

3 Verder…

» De output is een **verveelvoudiging**: in het refrein zijn melodie en harmonie vrijwel identiek.

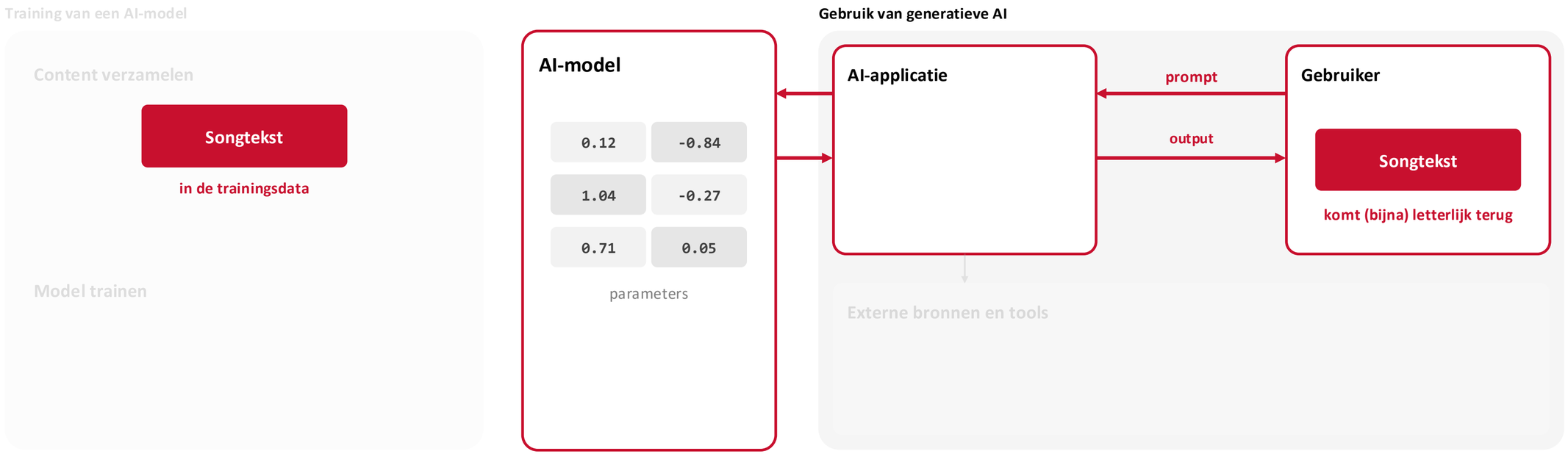
» Suno verveelvoudigt **zelf**: het bepaalt via training de inhoud; gebruikers geven alleen open prompts.

» Suno is **geen tussenpersoon** zoals een hostingplatform en kan aansprakelijk gehouden worden.

turing advocaten

Vraagstuk 3

Is ‘memorisatie’ in een AI-model van beschermd werk een inbreuk?

turing advocaten

LG München: memorisatie is kopie. De A-G twijfelt

LG München 31 juli 2026, 42 O 763/25 (GEMA/Suno) · Conclusie A-G Szpunar 3 november 2026, C-250/25

LG München

1 Wat is memorisatie?

*"…zich in de na de training gespecificeerde parameters een **volledige overname van de trainingsdata** bevindt."*

- Het model haalt niet alleen informatie uit de data, het **bevat** de data zelf.
- Het werk is **in het model vastgelegd**, een verveelvoudiging.

LG München

2 Ook als de kopie niet exact is

- Bij beeld en audio gaat **detailinformatie bewust verloren** (kwantisering).
- Honderd procent overeenstemming is **niet nodig**: wat wegvalt, hoort de mens toch nauwelijks.

vs

Maar: A-G Szpunar

3 Parameters zijn *geen* kopie

- Het werk is **verdeeld over talloze parameters**: meer "herinneren" van verbanden tussen woorden dan opslaan (punt 90).
- Reproductie ontstaat pas door **parameters + prompt**, met toeval. Parameters zijn alleen voorbereidend materiaal (punt 91).
- Anders is elk model zelf inbreuk: **geen fair balance**. Rechthebbenden hebben wel grip op training en output (punt 92).

turing advocaten

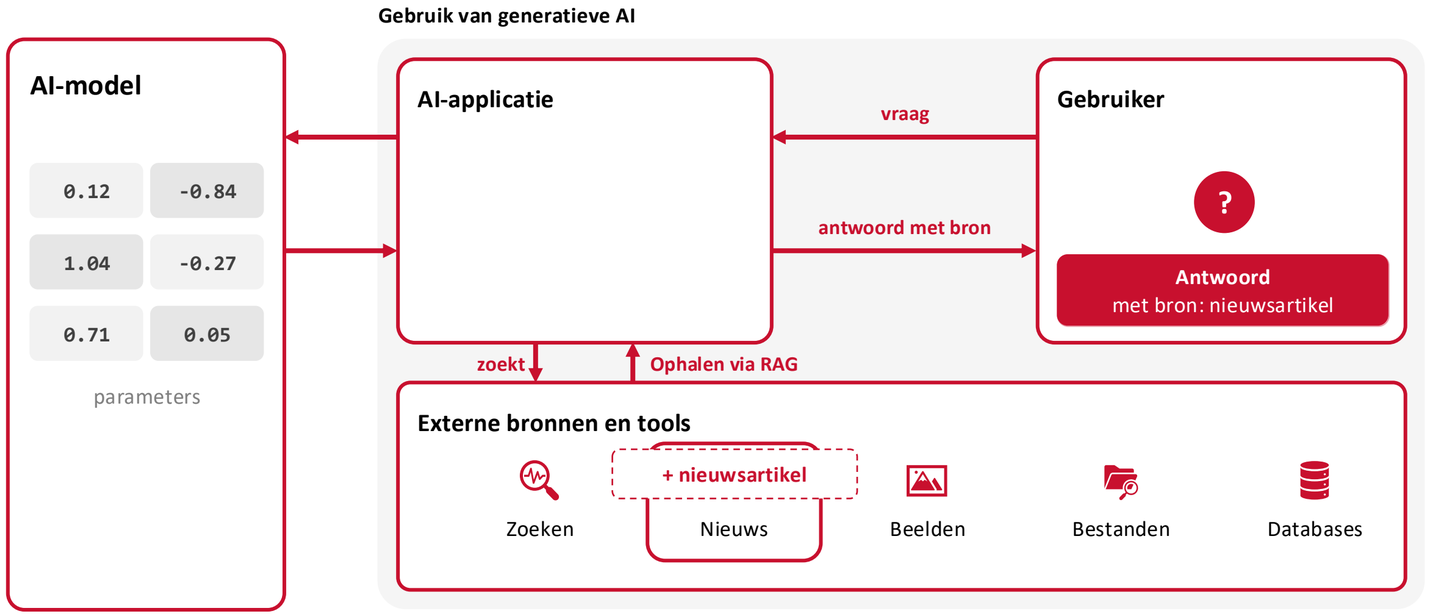
Vraagstuk 4

Wanneer leidt gebruik van externe bronnen tot inbreuk?

Training van een AI-model

Content verzamelen

Model trainen

turing advocaten

RAG is online gebruik van perspublicaties (Like/Google)

Conclusie A-G Szpunar 3 november 2026, C-250/25 (Like Company / Google Ireland)

1 RAG = online gebruik

- Het **ophalen via RAG** en het **gegronde antwoord** zijn onderdeel van de chatbotdienst via internet.
- Dat gebeurt **op individueel verzoek** van de gebruiker die de vraag stelt.
- Dus: **online gebruik** van de perspublicatie (art. 15 lid 1 DSM-richtlijn).

2 Is het antwoord een reproductie?

Vorm herkenbaar: wel

✓ Zelfde feiten en de kenmerkende opbouw, structuur en formulering. Wie het antwoord leest, hoeft het artikel niet meer te lezen.

Punt 207 van opinie

Alleen feiten: niet

✗ Korte, anders gepresenteerde samenvatting of overzicht uit meerdere bronnen. Concurrentie alleen is geen inbreuk.

3 Case-by-case analyse nodig

- Tussen beide uitersten ligt een **grijs gebied**.
- Per geval afwegen: **bescherming van de investering** van uitgevers tegen de **vrijheid om feiten te ontlenen**.

turing advocaten

Blik op de toekomst

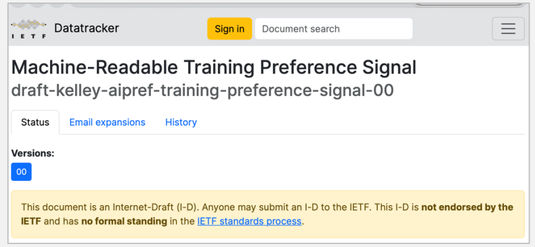
1 Nieuwe wetgeving op komst?

Europese Commissie 29 september 2026

Consultatie over auteursrecht en AI is de opmaat voor een **impact assessment**: het begin van een **nieuw wetgevingsproces**.

2 Technische oplossingen

IETF-voorstel

Een **machineleesbaar signaal** waarmee websites aangeven of hun content voor AI-training mag.

OpenAI 30 oktober 2026

Respecteert een **signaal in robots.txt**, zodat websites hun keuze in één keer aan meerdere AI-aanbieders doorgeven.

turing advocaten

Aankomende Chef’s Tables

15 december 2026

» IT-contractering in de zorg: de invloed van Europese regelgeving

Kwartaal Digitaal

» Schrijf u in voor onze nieuwsbrief en blijf op de hoogte van nieuwe artikelen, juridische updates en ander nieuws van Turing Law.

turing advocaten

turing
advocaten